

Wyrok

Sądu Najwyższego

z dnia 2 grudnia 2011 r.

II UK 73/11

nietezowane
LEX nr 1130385
1130385

Skład orzekający

Przewodniczący: Sędzia SN Jerzy Kuźniar (sprawozdawca).

Sędziowie SN: Romualda Spyt, Jolanta Strusińska-Żukowska.

Sentencja

Sąd Najwyższy w sprawie z wniosku Jacka M. przeciwko Zakładowi Emerytalno-Rentowemu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Warszawie o emeryturę policyjną, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 2 grudnia 2011 r., skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 9 lipca 2010 r., oddala skargę.

Uzasadnienie faktyczne

Wyrokiem z dnia 9 lipca 2010 r., Sąd Apelacyjny oddalił apelację wnioskodawcy Jacka M. od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 19 lutego 2010 r. w sprawie przeciwko Zakładowi Emerytalno-Rentowemu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Warszawie o emeryturę policyjną, wskazując w uzasadnieniu, że wnioskodawca legitymuje się łącznie okresem 13 lat 8 miesięcy i 5 dni służby w Policji, a tym samym nie spełnił przesłanki do nabycia emerytury policyjnej określonej w art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Więziennej oraz ich rodzin (jednolity tekst: Dz. U. z 2004 r.

Nr 8, poz. 67 ze zm.). Okres zawieszenia w czynnościach służbowych (od dnia 25 maja 2007 r. do dnia 15 listopada 2008 r.) nie został uwzględniony w tzw. stażu emerytalnym.

W stanie faktycznym sprawy, wnioskodawca pełnił służbę w Policji od dnia 20 maja 1996 r. do dnia 15 listopada 2008 r., z tym że, w okresie od dnia 25 maja 2007 r. do dnia 15 listopada 2008 r., był zawieszony w czynnościach służbowych do czasu zakończenia postępowania karnego. Ze służby w policji został zwolniony z dniem 15 listopada 2008 r. na podstawie art. 41 ust. 2 pkt 9 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (jednolity tekst: Dz. U. z 2007 r. Nr 43, poz. 277 ze zm.), w myśl którego policjanta można zwolnić ze służby w razie upływu dwunastu miesięcy zawieszenia w czynnościach służbowych, jeżeli nie ustały przyczyny będące podstawą zawieszenia. Wyrokiem Sądu Rejonowego Wydział II Karny z dnia 16 czerwca 2009 r., wnioskodawca został skazany na karę 1 roku pozbawienia wolności z zawieszeniem jej wykonania na okres trzech lat za popełnienie występku z art. 178a § 1 k.k. Wyrok ten został utrzymany w mocy, wobec uznania za oczywiście bezzasadną apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego (Jacka M.), wyrokiem Sądu Okręgowego Wydział IV Karny Odwoławczy z dnia 12 listopada 2009 r.

Zaskarżoną decyzją organu rentowego - Zakładu Emerytalno Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Warszawie z dnia 27 lutego 2009 r. odmówiono wnioskodawcy prawa do emerytury policyjnej, gdyż legitymował się on wysługą emerytalną w łącznym wymiarze 13 lat 8 miesięcy i 5 dni - w tym; okresy służby wojskowej od dnia 27 stycznia 1993 r. do dnia 7 września 1995 r. oraz służby jako funkcjonariusz Policji w okresie od dnia 20 maja 1996 r. do dnia 11 czerwca 2007 r. - tj. do czasu wejścia w życie znowelizowanego art. 3 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, (...) oraz ich rodzin, niespełniając wymogu posiadania piętnastu lat służby, wynikającego z art. 12 powyższej ustawy, stosownie bowiem do art. 3 ust. 1 pkt 7 ustawy, zaliczeniu nie podlegał okres zawieszenia wnioskodawcy w czynnościach służbowych trwający od dnia 25 maja 2007 r. do dnia 15 listopada 2008 r.

Wyrokiem z dnia 19 lutego 2010 r. Sąd Okręgowy - Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie wnioskodawcy, wskazując na art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, (...), według którego do wysługi emerytalnej zalicza się okresy zawieszenia w czynnościach służbowych jedynie w przypadku gdy funkcjonariusz został uniewinniony lub gdy postępowanie karne zostało umorzone albo gdy

funkcjonariusz nie został ukarany karą dyscyplinarną wydalenia ze służby. W ocenie Sądu, wobec prawomocnego skazania wnioskodawcy w postępowaniu karnym, nie ma podstaw do zaliczenia spornego okresu do okresu wymaganych piętnastu lat służby, określonego w art. 12 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, (...).

W skardze kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego, zaskarżając go w całości, pełnomocnik wnioskodawcy zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego poprzez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie - art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...) w związku z art. 14 ustawy z dnia z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zmianie ustawy o Straży Granicznej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 82, poz. 558), wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji, wraz z orzeczeniem o kosztach postępowania.

Uzasadnienie prawne

Sąd Najwyższy zważył, co następuje;

Stosownie do art. 398¹³ § 1 i 2 k.p.c., Sąd Najwyższy rozpoznaje sprawę w granicach skargi kasacyjnej i jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia, jeżeli - tak jak w rozpoznawanej sprawie - skarga nie zawiera zarzutu naruszenia przepisów postępowania.

Już na wstępie należy stwierdzić, że wykładnia przepisu art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. dokonana przez Sąd Apelacyjny, nie budzi wątpliwości.

Stosownie do art. 12 tej ustawy emerytura policyjna przysługuje funkcjonariuszowi zwolnionemu ze służby, który w dniu zwolnienia legitymuje się piętnastoletnim okresem służby (wysługi emerytalnej). Wysługa emerytalna - w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 7 przywołanej ustawy (w brzmieniu obowiązującym w dniu 11 czerwca 2007 r., nadanym art. 4 pkt 1 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zmianie ustawy o Straży Granicznej oraz niektórych innych ustaw to okresy służby w Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służbie Kontrwywiadu Wojskowego, Służbie Wywiadu Wojskowego, Centralnym Biurze Antykorupcyjnym, Straży Granicznej, Biurze Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej lub Służbie Więziennej, z wyjątkiem okresów zawieszenia w czynnościach służbowych, a także okresy im równorzędne, łącznie z okresami, o których mowa w art. 14 i 16. Natomiast zgodnie z art. 16 ust. 2 ustawy, do wysługi emerytalnej zalicza się okresy zawieszenia w czynnościach

służbowych w przypadku gdy funkcjonariusz został uniewinniony lub gdy postępowanie karne wobec niego zostało umorzone albo gdy nie został on ukarany karą dyscyplinarną wydalenia ze służby. Zgodnie z niekwestionowanym stanem faktycznym sprawy, wnioskodawca został zwolniony ze służby w Policji z dniem 15 listopada 2008 r. Bezspornie również okres służby wnioskodawcy wynosił mniej niż 15 lat, wykazał on bowiem jedynie okres 13 lat 8 miesięcy i 5 dni. Wnioskodawca został zawieszony w czynnościach służbowych od dnia 25 maja 2007 r. w związku z toczącym się przeciwko niemu postępowaniem karnym (na podstawie art. 39 ust. 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji - jednolity tekst: Dz. U. z 2007 r. Nr 43, poz. 277 ze zm.), które zostało ostatecznie prawomocnie zakończone wyrokiem skazującym za przestępstwo z art. 178a § 1 k.k. Nie zastosowano natomiast wobec niego kary dyscyplinarnej wydalenia ze służby (art. 41 ust. 1 pkt 3 ustawy o Policji), gdyż wnioskodawca w dacie zakończenia postępowania był już poza służbą. Prawo do emerytury policyjnej dla funkcjonariusza Policji zgodnie z art. 12 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...) jest uzależnione od legitymowania się w dniu zwolnienia ze służby piętnastoletnim okresem służby w Policji. Trafnie Sądy orzekające w sprawie, stosując art. 16 ust. 2 powyższej ustawy, nie zaliczyły wnioskodawcy do wysługi emerytalnej okresu zawieszenia w czynnościach służbowych, gdyż został on skazany prawomocnym wyrokiem w postępowaniu karnym. Wykładnia gramatyczna i logiczna tego przepisu prowadzi do wniosku, że okresów zawieszenia w służbie (podobnie jak okresów pozbawienia wolności) nie wyłącza się z wysługi emerytalnej tylko w takich przypadkach, gdy wynikiem prowadzonego postępowania karnego było uniewinnienie funkcjonariusza lub umorzenie wobec niego postępowania karnego. Skazanie funkcjonariusza za przestępstwo umyślne prawomocnym wyrokiem sądowym powoduje nie zaliczenie do wysługi emerytalnej okresu zawieszenia w czynnościach służbowych z powodu toczącego się postępowania karnego. Zaprezentowana wyżej wykładnia - co warto zauważyć na marginesie rozważań - znajduje potwierdzenie w treści projektu ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zmianie ustawy o Straży Granicznej oraz niektórych innych ustaw, (Sejm RP V kadencji, druk sejmowy nr 928), w którego uzasadnieniu wskazano, że istotą proponowanej regulacji było między innymi wyłączenie z okresów wliczanych do wysługi emerytalnej okresów zawieszenia w czynnościach służbowych, w przypadku gdy funkcjonariusz nie został uniewinniony, albo gdy postępowanie karne nie zostało umorzone lub jeżeli został on ukarany karą dyscyplinarną wydalenia ze służby.

Innymi słowy okres zawieszenia w czynnościach służbowych, podlega zaliczeniu do wysługi emerytalnej jedynie w trzech przypadkach, a więc jeżeli wynikiem toczącego się postępowania karnego przeciwko funkcjonariuszowi było

- 1) jego uniewinnienie,
- 2) umorzenie w stosunku do niego postępowania karnego oraz
- 3) w przypadku gdy nie został on ukarany karą dyscyplinarną wydalenia ze służby.

Wszystkie te okoliczności zostały wzięte pod uwagę przez orzekający w sprawie Sąd Apelacyjny.

Tym się kierując - gdy podstawy skargi nie zostały wykazane - orzeczono jak w sentencji, na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c.